

Vyřádění Národní rozpočtové rady ke konečnému návrhu státního rozpočtu na rok 2027

Dne 21. září 2026 vláda schválila návrh zákona o státním rozpočtu na rok 2027, který počítá s deficitem ve výši 386 mld. Kč¹, a odeslala jej 30. září do Poslanecké sněmovny parlamentu České republiky (PSP ČR) jako [Sněmovní tisk 324](#). Národní rozpočtová rada (NRR) ve svém pravidelném čtvrtletním stanovisku ([Stanovisko NRR č. 5/2026](#)) návrh státního rozpočtu předložený Ministerstvem financí (MF ČR) vládě komentovala a upozorňovala, že konečná výše některých položek není uzavřena a bude známa právě až po odeslání návrhu do PSP ČR. NRR nyní konstatuje, že obrázek veřejných financí se upraveným a vládou schváleným návrhem podstatně nemění a MF ČR predikuje nadále celkový i strukturální deficit sektoru vládních institucí ve výši 3,5 % HDP.

1) Úprava schodku rozpočtu

Vůči srpnovému návrhu státního rozpočtu (schodek 389 mld. Kč) byl schodek snížen o 3 mld. Kč. Na stranu příjmů byl do rozpočtu zahrnut příjem z prodeje emisních povolenek (7,8 mld. Kč²), proti němuž byly na stranu výdajů postaveny také související výdaje (6,4 mld. Kč). Dále byly do rozpočtu zařazeny dodatečné příjmy v souhrnné výši 1,6 mld. Kč, přičemž se jednalo zejména o příjem z prodeje nemovitých věcí v kapitole MF ČR (0,7 mld. Kč), příjem z odvodů pojišťoven z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (0,3 mld. Kč) a navýšen byl i převod finančních prostředků vedených na zvláštních účtech Ministerstva financí (0,5 mld. Kč). V součtu proto saldo klesá o 3 mld. Kč při zvýšených celkových příjmech³ i výdajích státního rozpočtu.

2) Úprava klíčových výdajových položek státního rozpočtu

Na rozdíl od srpnového návrhu došlo ke snížení plateb za státní pojištění o 1,5 mld. Kč a na rok 2027 je tak rozpočtována částka 174,2 mld. Kč. **Oproti schválené výši roku 2026 se jedná o nárůst o 16,5 mld. Kč, který vláda realizuje poslaneckým pozměňovacím návrhem k novele zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění ([Sněmovní tisk 235](#)) a který implikuje dodatečné fiskální náklady ve výši 13,5 mld. Kč.** Zbývající přibližně 3 mld. Kč jsou důsledkem nárůstu počtu státních pojištěnců již v roce 2026⁴, což se promítá i do plateb za státní pojištění v roce 2027. **Vláda se touto mimořádnou valorizací odchyluje od valorizačního vzorce účinného od roku 2024, přičemž samotná zákonná valorizace by na rok 2027 znamenala dodatečný fiskální náklad pouze okolo 2,4 mld. Kč. Zároveň se vláda odchyluje i od svého původního záměru navýšit tuto platbu o 21 mld. Kč, jak bylo rozhodnuto v průběhu letošního roku.** NRR upozorňuje, že uvedené navýšení plateb za státní pojištění vysoko nad rámec zákonného valorizačního vzorce je zamýšleno nikoli jako jednorázový krok ke stabilizaci systému, ale jako trvalé navýšení tohoto výdaje, které tak bude permanentně zvětšovat objem mandatorních výdajů celého státního rozpočtu. NRR z tohoto důvodu předpokládá, že se o této operaci povede další odborná i politická diskuse.

Ve srovnání s původním návrhem došlo k navýšení výdajů na dávky důchodového pojištění (důchody) o 4,0 mld. Kč. Návrh rozpočtu pro rok 2027 počítá s meziročně vyššími výdaji na důchody o 23,2 mld. Kč. Podle výpočtů NRR by však měly výdaje na důchody narůst dle vládou schválených záměrů o 17,8 mld. Kč. Standardní valorizace důchodů od ledna 2027 by podle nařízení vlády měla znamenat zvýšení výdajů na důchody o 10,4 mld. Kč, rozšíření tzv. věkových valorizací by mělo přinést dodatečné výdaje ve výši 2,6 mld. Kč a vládou avizovaný jednorázový příspěvek ve výši 2 000 Kč pro každého důchodce by pak měl stát cca 4,8 mld. Kč. **Celkově by tak podle výpočtů NRR měly výdaje na důchody narůst o 5,4 mld. Kč méně, než je rozpočtované navýšení.** NRR vnímá tuto částku jako implicitní rozpočtovou rezervu v kapitole Ministerstva práce a sociálních věcí.

¹ Schodek státního rozpočtu by při zahrnutí návratné finanční výpomoci (v dubnu vládou schválené výši) společnosti Elektrárna Dukovany II činil 416 mld. Kč. Ta je po změně fiskálních pravidel placena z mimorozpočtového účtu.

² Z toho 2,6 mld. Kč je do státního rozpočtu transferováno ze Státního fondu životního prostředí.

³ Příjmy jsou v konečném návrhu rozpočtu navýšeny o cca 12 mld. Kč oproti příjmům posuzovaným Výborem pro rozpočtové prognózy 27. srpna. Výbor dodatečně ve svém [stanovisku](#) vyhodnotil predikci příjmů jako realistickou.

⁴ MF ČR očekává v roce 2026 platby za státní pojištění ve výši 160,7 mld. Kč místo rozpočtovaných 157,6 mld. Kč.

3) Další zjištění týkající se navržených příjmů a výdajů státního rozpočtu a pravidel řádného a úplného rozpočtování

Rozpočtování na základě neschválené legislativy a rozpočet Státního fondu životního prostředí (SFŽP)

Dle zákona⁵ je příjem z poplatku za odebrané množství podzemní vody (cca 0,7 mld. Kč ročně) z jedné poloviny příjmem SFŽP a z druhé poloviny pak příjmem kraje, na jehož území se odběr podzemní vody uskutečňuje. V návrhu rozpočtu SFŽP na rok 2027 se rozpočtuje tento příjem ve výši 0,34 mld. Kč. Tentýž příjem se však také objevuje i v návrhu státního rozpočtu na rok 2027, konkrétně v kapitole Ministerstva zemědělství, a to ve výši 2,0 mld. Kč. To by implikovalo navýšení a převedení části výnosu z tohoto poplatku do resortu Ministerstva zemědělství. **V tuto chvíli se však jedná o příjem státního rozpočtu ve výši 2,0 mld. Kč, který není v souladu s existující či i jen navrhovanou legislativou a který o tuto částku navyšuje výdajový rámec státního rozpočtu.**

NRR obecně nepovažuje za dobrou praxi rozpočtování některých položek bez schválené legislativy či alespoň legislativy, která je již v pokročilé fázi schvalování v PSP ČR. V minulosti k tomu docházelo např. u vyjmutí plateb za nepedagogické pracovníky ze státního rozpočtu nebo u snížení dotací na obnovitelné zdroje energie, kde k úpravám zákonů předvídaných státním rozpočtem nakonec v daném roce nedošlo. Kromě výše zmíněného případu se v rozpočtu na rok 2027 jedná o podporu v nezaměstnanosti, která se rozpočtuje meziročně o 2,4 mld. Kč nižší z důvodu, že od ledna 2027 má dojít ke snížení podpory v prvních dvou měsících z 80 % na 65 % průměrného čistého výdělku. Úprava zákona⁶ je však na samém počátku legislativního procesu a opět jde o rozpočtování v rozporu s platnou legislativou.

Zároveň opakovaně dochází z pohledu NRR k neakceptovatelné (a v jádru se zákonem nesouladné) praxi schvalování a odesílání návrhů rozpočtů státních fondů do PSP ČR v jiném okamžiku, než jak stanovují zákony příslušných státních fondů⁷, tedy současně s návrhem státního rozpočtu. Návrh rozpočtu SFŽP byl však zařazen na jednání vlády 5. října a není k dnešnímu dni odeslán do PSP ČR. Jedná se o principiálně obdobný problém, který nastal v minulém roce u rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (viz [Vyjádření NRR](#)), jehož rozpočet taktéž nebyl odeslán do PSP ČR současně s návrhem státního rozpočtu, ačkoliv kvantitativně je letošní problém se zjištěním loňským zcela nesrovnatelný.

NRR v této souvislosti spíše upozorňuje na ne zcela logickou formulaci v zákonech jednotlivých státních fondů, které zavazují správce kapitol předložit návrh rozpočtu některých státních fondů vládě do 30. září, přičemž vláda musí odeslat návrh státního rozpočtu sněmovně rovněž do 30. září a dle zákona současně se schválenými návrhy rozpočtů státních fondů. Vzhledem k vysoké míře propojení státních fondů a státního rozpočtu vzájemnými transfery doporučuje NRR změnit zákony jednotlivých státních fondů (termín předložení návrhu rozpočtů státních fondů vládě) tak, aby rozpočty fondů odcházely do PSP ČR vždy a výlučně již jako vládou schválené, a to současně s vládou schváleným návrhem státního rozpočtu, aby se zamezilo jakékoli kolizi mezi nimi.

Kompenzace nepřímých nákladů v rozpočtu Ministerstva hospodářství

Zákon č. 383/2012 Sb. explicitně stanovuje, že maximální výše kompenzací tzv. nepřímých nákladů pro energeticky náročná průmyslová odvětví může dosáhnout 25 % výnosů z dražeb emisních povolenek za předchozí kalendářní rok. Návrh rozpočtu na rok 2027 počítá s kompenzacemi ve výši **3,4 mld. Kč, což je vzhledem k současným odhadům předpokládaných výnosů z dražeb povolenek za rok 2026 nadhodnocené, a kompenzace by dle těchto odhadů v příštím roce neměly překročit 2 mld. Kč.** Vyšší kompenzace by byly v rozporu se současným zněním zákona. Přísnější výklad českého zákona, který započítává do výpočtového základu maximální výše kompenzací pouze výnosy z dražeb povolenek (nikoliv i dobrovolné odvody ČR do Modernizačního fondu), potvrdila vláda letos v létě, když při určování maximální částky kompenzací v roce 2026 snížila v souladu s doporučením NRR původně navrženou částku ve výši 3,8 mld. Kč na 3,4 mld. Kč právě proto, aby byla dodržena zmíněná 25% hranice. Pokud by měla být praxe změněna, měla by být nejprve změněna legislativa.

⁵ Usnesení § 88g zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

⁶ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁷ V tomto případě usnesení § 2a zákona č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky.